

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Užitá výtvarná výchova

Charakteristika předmětu Užitá výtvarná výchova

Předmět Užitá výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se jako volitelný předmět v 7. a 8. ročníku.

Časové vymezení vyučovacího předmětu Užitá výtvarná výchova

7. ročník – 2 hodiny týdně

8. ročník – 2 hodiny týdně

9. ročník – 2 hodiny týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu Užitá výtvarná výchova

Výuka probíhá většinou ve školní keramické dílně. Během školního roku je možné zařadit také návštěvu výstav keramických prací či výuku pod vedením místních keramiků.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu Užitá výtvarná výchova

V základním vzdělávání je užitá výtvarná výchova postavena zejména na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tvůrčími činnostmi (*rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků*) je žák veden k vyjadřování svých vlastních prožitků a pocitů.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi hledání nových možností pro uplatnění vlastní tvorby i děl výtvarného umění.

Předmět užitá výtvarná výchova rozvíjí především průřezové téma *Osobnostní a sociální výchovy* (týká se rozvoje smyslového vnímání a kreativity) a *Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře).

Vzdělávání v předmětu Užitá výtvarná výchova

Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění.

Vede žáka k chápání procesu tvorby jako způsobu vyjadřování vlastních prožitků a postojů.

Seznamuje žáky s různými technikami práce a základními pojmy z oblasti keramické tvorby.

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Užitá výtvarná výchova

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání okolního světa a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu obraznému vyjádření
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k obraznému vyjádření, poznávají vlastní pokroky v práci
- žáci využívají praktické i teoretické poznatky v dalších činnostech

Kompetence k řešení problému

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci samostatně kombinují obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse nad výtvarnou prací, dovedou vyjádřit svůj názor a respektují názory jiných
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí pracovat ve skupině, respektují pravidla při skupinové práci
- učitel vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci, dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, přihlíží k jejich individuálním pracovním schopnostem
- žáci respektují různorodost obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- žáci se učí prezentovat výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- žáci chápou estetické požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k užívání samostatně různé výtvarné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a nástrojů
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v praxi

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata:

OSV - kreativita

- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- hodnoty, postoje, praktická etika
- komunikace
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá

MKV - lidské vztahy

- multikulturalita

ENV - vztah člověka a prostředí

- lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDV - práce v realizačním týmu

- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Předmět: Užitá výtvarná výchova
Ročník: 7.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Dokáže vysvětlit pojem keramika a uvést příklady keramické tvorby z dějin výtvarného umění	Teoretický základ – stručné nastínění příkladů keramické tvorby v dějinách lidstva (starověk; středověk; renesance; 19. a 20. století)	ENV – vztah člověka a prostředí VMEGS – objevujeme Evropu a svět D – vazby na české i světové dějiny	
Rozlišuje základní nástroje užívané při tvorbě keramiky a učí se s nimi zacházet	Teoretický základ – popis náradí pro práci s hlínou, seznámení s vybavením keramické dílny	ENV – vztah člověka a prostředí OSV – rozvoj schopností poznávání	
Umí zacházet s hlínou, dokáže si připravit správně konzistentní hmotu pro tvorbu keramických výrobků	Zásady zacházení s hlínou – uskladnění, zpracování hmoty, používání hlíny v tvůrčím procesu	ENV – vztah člověka a prostředí	
Umí si pomocí kresebných náčrtků rozvrhnout základní podobu výrobku	Tvorba přípravných prací (návrh tvaru, kompozice)	M – geometrie, rýsování	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Užitá výtvarná výchova

Ročník: 7.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Umí vyválet hliněný plát a upravit jej do požadované podoby (vykrajováním, vyřezáváním)	Ruční tvorba – práce s hliněnými pláty	ENV – vztah člověka a prostředí – ekosystémy Př – živočichové	Např. vykrajování a vyřezávání podle šablony (např. siluety živočichů – ryby, motýli)
Zvládne dekorativně zpracovat povrch keramického výrobku před vypálením	Postupy zdobení hlíny – vtiskování, vroubkování, aplikace ozdob, děrování	OSV – kreativita	
Modelováním hlíny zvládne vytvořit základní trojrozměrné tvary	Ruční tvorba – modelování	OSV – kreativita	Např. modelování reálných a fantastických zvířat
Seznámí se s technikou vymačkávání a válečkování, zvládne vytvořit jednoduché tvary hliněných nádob	Ruční tvorba – technika vymačkávání a válečkování	OSV – kreativita ENV – vztah člověka a prostředí	Např. misky, hrníčky, stojánky na tužky, květináče

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Užitá výtvarná výchova

Ročník: 7.

3. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zvládne povrchově upravit keramický výrobek po vypálení Umí si připravit glazuru a správně ji použít	Glazování – druhy glazur, postupy glazování	ENV – vztah člověka a prostředí	
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	Tematické práce – Vánoce, Velikonoce	Čj – poezie a próza s tématem Vánoc, Velikonoc Hv – koledy	Např. betlém, vánoční ozdoby, keramické novoročenky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Předmět: Užitá výtvarná výchova
Ročník: 8. a 9.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zdokonaluje se v technice tvorby dvojrozměrných předmětů	Ruční tvorba – práce s hliněnými pláty	OSV – kreativita ENV – vztah člověka a prostředí MKV – kulturní difference	Např. indiánské masky, rámeček na fotky, keramický obrázek
Zdokonaluje se v technice modelování trojrozměrných předmětů	Ruční tvorba – modelování	OSV – kreativita D – dějiny architektury Př – anatomie lidského těla	Např. dům mých snů, modelace hlavy a figury
Zvládne reálný model převést do hliněné podoby	Ruční tvorba – modelování podle reality	ENV – vztah člověka a prostředí Př – rostliny, živočichové	Např. modelování ovoce a zeleniny, mořských škeblí
Zdokonaluje se v technice vymačkávání a válečkování, zvládne vytvořit složitější tvary hliněných nádob	Ruční tvorba – technika vymačkávání a válečkování	OSV – kreativita ENV – vztah člověka a prostředí	Např. misky, hrníčky, stojánky na tužky, květináče

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Užitá výtvarná výchova

Ročník: 8. a 9.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zvládne povrchově upravit keramický výrobek po vypálení Umí si připravit glazuru a správně ji použít	Glazování – druhy glazur, postupy glazování	ENV – vztah člověka a prostředí	
Zná pomůcky pro tvorbu na hrnčířském kruhu Zvládá vytáčení základních tvarů (válec, miska)	Práce na hrnčířském kruhu – teoretická a praktická část	OSV – kreativita ENV – vztah člověka a prostředí	Např. misky, hrníčky, květináče
Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	Tematické práce – Vánoce, Velikonoce	Čj – poezie a próza s tématem Vánoc, Velikonoc Hv – koledy	Např. betlém, vánoční ozdoby, keramické novoročenky
Dokáže aplikovat všechny poznatky nabyté během školního roku O výsledné podobě práce dokáže komunikovat se svými spolužáky	Aplikace všech nabytých poznatků Kolektivní práce	OSV – komunikace – mezilidské vztahy – kooperace a kompetice – kreativita MEDV – práce v realizačním týmu	Např. návrh stolní hry